ISKOLAKERTEKÉRT ALAPÍTVÁNY

2025. ÉVI SZAKMAI BESZÁMOLÓ

I. BEVEZETÉS

A 2025. év az Iskolakertekért Alapítvány és az Iskolakert-hálózat életében a korábban megfogalmazott fejlesztési elképzelések megvalósításának időszaka volt. Az év során több olyan szakmai program, kiadványfejlesztés és nemzetközi együttműködés jutott el a megvalósítás vagy lezárás szakaszába, amelyek hosszabb előkészítő munkát követően válhattak valósággá. Kiemelkedő eredmény volt a talajegészségről szóló kisfilmsorozat elkészítése, az Iskolakertészeti kézikönyv nyomdai előkészítésének befejezése, valamint új pedagógus-továbbképzési programjaink kidolgozása. Az év során tovább bővült az Iskolakert-hálózat, erősödtek nemzetközi kapcsolataink, és számos hálózati tagintézményünk ért el országos szakmai elismerést.

2025 ugyanakkor a veszteségek éve is volt közösségünk számára. Hálózatunk két meghatározó tagjától is búcsút kellett vennünk, akik munkásságukkal hosszú időn keresztül szolgálták az iskolakertek ügyét.

II. AZ ISKOLAKERT-HÁLÓZAT HELYZETE

Az Iskolakert-hálózat fejlődése 2025-ben is töretlen maradt. A megelőző országos találkozó óta 30 új intézmény csatlakozott a hálózathoz, így a nyilvántartott tagok száma elérte a 341-et. A hálózat összetétele a következőképpen alakult:

- 205 iskola,
- 110 óvoda,
- 5 bölcsőde,
- 22 gyógypedagógiai intézmény,
- 4 egyéb szervezet.

(A számokat összeadva nagyobb értéket kapunk, mint 341 – ennek oka, hogy néhány intézmény több kategóriába is sorolható, pl. óvoda és iskola is egyben, vagy gyógypedagógiai intézmény és iskola (és/vagy óvoda) is). A hálózatban jelenleg 17 határon túli intézmény vesz részt. Külön öröm számunkra, hogy a Kárpát-medencei kapcsolatrendszer folyamatosan fejlődik, és egyre több külföldi partner kapcsolódik szakmai munkánkhoz.

A hálózati térkép fejlesztése új szakaszába lépett: osztrák és német partnerszervezetek csatlakozásával újabb iskolakertek kerültek fel.

III. A HÁLÓZAT KIEMELKEDŐ SIKEREI ÉS ELISMERÉSEI

A hálózat tagjai számos országos és nemzetközi elismerésben részesültek.

Kiemelkedő eredményeket ért el a Lakiteleki Eötvös József Általános Iskola és AMI SzínesKertje is. A program résztvevői elnyerték a Leginnovatívabb Diákvállalkozás Díjat, diákjuk pedig az Év Diákvállalkozója címet kapta. A kert programhoz kapcsolódó tevékenységek nemzetközi figyelmet is kiváltottak.

A Legyen természetes… , a Csodás kertem és a Mediterrán Farm fenntartható kertpályázatán I. helyezett az Ady Endre Szakiskola, Kalotaszentkirály, nyereményük hét diák részére hét nap nyaralás Balatonbogláron. I. helyezett a Módszertani Központok közül a Bárczy EGYMI, Kaposvár, ill. az Erzsébethelyi Általános Iskola Madách utcai fűszerkertje itt is díjazott lett.

IV. MEGEMLÉKEZÉS ELHUNYT HÁLÓZATI TAGJAINKRÓL

2025-ben két meghatározó szakember távozott közösségünkből.

1. május 19-én elhunyt Fodor László, a Debreceni Gönczy Pál Általános Iskola pedagógusa és az iskolakerti mozgalom aktív támogatója.
2. július 1-jén búcsúztunk Bognár Erzsébettől, a nagybecskereki óvodakert képviselőjétől, aki hosszú éveken át segítette a vajdasági óvodakertek fejlődését.

Munkásságukat és emberi példájukat tisztelettel őrizzük.

V. NÉPSZERŰSÍTŐ ÉS SZEMLÉLETFORMÁLÓ TEVÉKENYSÉGEK

Az Alapítvány munkatársai és hálózati tagjai számos szakmai rendezvényen vettek részt előadóként.

Előadások hangzottak el többek között:

- a Képzés és Gyakorlat Nemzetközi Neveléstudományi Konferencián,
- az EGYMI-k országos konferenciáján,
- a Székesfehérvári Pedagógiai Oktatási Központ rendezvényein,
- az Apor Vilmos Katolikus Főiskola képzésein,
- a Pedagógus Expón,
- A Fenntarthatósági Témahét képzésein,
- valamint számos online szakmai fórumon.

Külön jelentőségű eredmény, hogy alapítványunk munkatársa, dr. Halbritter András európai klímanagyköveti felkérést kapott, amely új lehetőségeket teremtett az iskolakertek és a klímatudatos szemlélet összekapcsolására. Októberben a német iskolakerti szövetség találkozóján tartott műhelymunkát „A nagy mosatlangyümölcs-kérdés: biztonság az iskolakertekben” címmel.

VI. PROJEKTEK ÉS FEJLESZTÉSEK

1. HuMUS – LakiTERRA projekt

A projekt célja a talajtudatosság fejlesztése és a talajmegújító szemlélet elterjesztése volt. A program keretében közösségi rendezvények, terepi látogatások és települési együttműködések valósultak meg. A projekt eredményeként több gyakorlati fejlesztés történt Lakiteleken és környezetében.

2. „Hajolj közelebb!" kisfilmsorozat

2025-ben elkészült a talajegészségről szóló hatrészes ismeretterjesztő filmsorozat. A forgatások Budapest, Lakitelek és Miskolc helyszínein zajlottak. A produkció elkészítésében négy talajtani szakértő vett részt. A filmsorozat közérthetően mutatja be a talaj szerepét, állapotának megőrzését és a talajélet jelentőségét.

3. LOESS projekt

Folytatódott részvételünk a LOESS nemzetközi talajoktatási projektben. A program célja egy innovatív oktatási alkalmazás létrehozása, amely digitális eszközökkel, játékokkal és kiterjesztett valóság technológiával segíti a talajismeretek elsajátítását. A projektben 15 nemzetközi partner működik együtt.

4. Seeds of Changes Erasmus+ projekt

A projekt a magfogás és a vetőmag-önrendelkezés népszerűsítését szolgálja. Elkészült egy online alapozó kurzus, valamint nemzetközi szakmai tanulmányútra is sor került Ausztriában.

Az ősz folyamán beadtunk egy NEA és egy Erasmus+ pályázatot.

VII. ORSZÁGOS ISKOLAKERT-FEJLESZTÉSI PROGRAM

Az Iskolakerti Alapozó Alprogram VI. üteme tovább folytatódott. A mentorhálózat keretében 14 online és több helyszíni nyílt nap valósult meg. A mentorintézmények szakmai támogatást nyújtottak az új és működő iskolakertek számára. Szeptemberben lezajlott az ütem zárórendezvénye, a VII. ütem előkészítése után decemberben megjelent a pályázati kiírás is.

A program eredményeként tovább bővült a megosztott jógyakorlatok és szakmai dokumentumok köre.

VIII. TUDÁSTÁR ÉS KIADVÁNYFEJLESZTÉS

Tovább gyarapodott online tudástárunk, amely az óvodakertek és iskolakertek számára egyaránt biztosít jógyakorlatokat, módszertani anyagokat és segédleteket. [

Az év egyik legnagyobb szakmai vállalkozása az Iskolakertészeti kézikönyv elkészítése volt. A Magyar Biokultúra Szövetséggel közösen fejlesztett kétkötetes kiadvány közel 600 oldal terjedelemben foglalja össze az iskolakertészeti alapokat és az alkalmazható növényismereti tudást.

IX. FUTÓ PROGRAMJAINK

A Váci Egyházmegyei EKIF óvoda- és iskolakert-programja tovább folytatódott, összesen 13 intézmény részvételével. A programban műhelynapok, pályázatok és szakmai konzultációk valósultak meg.

Megvalósult a Kertkóstolgató pályázat is a Fenntarthatósági Témahét keretében, amely új intézmények számára teremtett lehetőséget az iskolakerti munka megkezdésére. A Fenntarthatósági Témahét Fenntarthatósági Tanári Fórumának rendezésébe is bekapcsolódott alapítványunk, továbbá ott előadást is tartott.

Folytatódott a SzínPatika műhelymunka-sorozat, valamint a Katolikus Pedagógiai Intézettel közösen szervezett országos teremtésvédelmi műhelynap-program.

Előkészítettük a Segítő és fejlesztő lehetőségek az iskolakertben *blended learning* tréninget, amit októberben meg is tartottunk Somogyváron, majd pedagógus-továbbképzéssé fejlesztettünk engedélyeztetésre.

X. TÁMOGATÓK

Az Alapítvány szakmai munkáját és a hálózat működését 2025-ben az alábbi támogatók segítették:

- Energiaügyi Minisztérium,
- OÁZIS Kertészet,
- Biokontroll Hungária Nonprofit Kft.,
- Rédei Kertimag Zrt.,
- Démétér Biosystems Kft.,
- Csodakertész Kft.,
- valamint további szakmai és civil együttműködő partnereink.

XI. ÖSSZEGZÉS

A 2025. év az Iskolakertekért Alapítvány számára a stabil fejlődés, a szakmai megújulás és a nemzetközi kapcsolatok erősödésének éve volt. A hálózat bővülése, a projektek eredményei, a kiadványfejlesztések és a szakmai elismerések egyaránt igazolják az iskolakertek szerepének növekvő jelentőségét a környezeti nevelés, a közösségfejlesztés és a fenntarthatóság pedagógiája területén.

Kelt: Budapest, 2026. május 20.

Az Iskolakertekért Alapítvány Kuratóriuma nevében

Pauliczky Nóra kuratóriumi elnök, **Mátyás Izolda** kuratóriumi tag, **Dr. Halbritter András Albert** kuratóriumi tag